

A FEJLESZTÉS HATÁSAI

KALOCSAI JANKA – BUKOVICS ISTVÁN –
VARGA ATTILA – SCHNELLBACH-SIKÓ DÓRA

XIV. ORSZÁGOS NEVELÉSTUDOMÁNYI
KONFERENCIA, DEBRECENI EGYETEM
2014. NOVEMBER 8.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

AZ ELŐADÁS VÁZLATA

A KUTATÁSRÓL

- Kutatás célja
- Iskolák kiválasztása

A KUTATÁS VIZSGÁLATI SZEMPONTJAI

- A program pedagógusokra és diákokra gyakorolt hatásai
- A program elterjesztése
- Hálózatosodás
- A programok elterjedését segítő és gátló tényezők
- A nevelési-oktatási programok implementációjának és disszeminációjának lehetőségei

AZ ISKOLÁK KIVÁLASZTÁSA, FELVÉTEL CÉLJA

- A fejlesztési folyamat végén az 55 iskolából 12 iskola került a kutatásba
- Cél a minél változatosabb ismérvek szerinti kiválasztás (településtípus, intézménynagyság, fenntartó, hátrányos helyzetű tanulók száma)
- Intézményvezetőkkel egyéni interjúk (12 db), fejlesztésben részt vett pedagógusokkal fókuszcsoportos interjúk (38 pedagógus bevonásával) készültek
- A vizsgálat elsődleges célja
 - A fejlesztés sikerességének vizsgálata
 - Tapasztalatok és javaslatok gyűjtése a nevelési-oktatási programok disszeminációjára és implementációjára vonatkozóan

VIZSGÁLATI SZEMPONTOK

- **Célok:** Mennyiben sikerül a fejlesztés elején kitűzött célokat megvalósítani?
- **Pedagógusok:** Milyen hatása van a fejlesztésnek a pedagógusokra nézve?
- **Diákok:** Milyen hatása van a fejlesztésnek a diákokra nézve?
- **Program elterjedése:** Mennyire sikerül a programot beépíteni az iskola kereteibe?
- **Hálózatosság:** Mennyire sikerült megvalósítani az iskolák hálózatosságát, egymástól való tanulását?

ISKOLÁK ÉS PEDAGÓGUSOK CÉLJAI

- **Délutáni oktatás-nevelés** tartalommal való feltöltése, színesítése
- Diákok és pedagógusok **kompetenciáinak fejlesztése, tudásának bővítése**
- **Módszertani** eszköztár bővítése, önfejlesztés
- Más iskolák megismerése, tapasztalatcsere, **hálózati tanulás**
- Iskola színesítése

„Lehetőséget láttunk benne, ami által a gyerekek fejlődhetnek, ami által a gyerekeknek sokkal többet tudunk majd továbbadni, sokkal nyitottabbá válhatnak, és sokkal érdekesebbé tudjuk tenni majd az oktatást.”

„A módszertani sokszínűség, ami motivált engem.”

„(...) hogy a délutánjukat értelmesen ki lehessen tölteni, szívesen maradjanak itt a gyerekek.”

„Ezt az időszakot olyan értelmes programokkal kitölteni, amit szeretnek is csinálni a gyerekek és lehetőséget is ad nekik a tanulásra.”

A FEJLESZTÉS PEDAGÓGUSOKRA GYAKOROLT HATÁSA

- Tudásbővítés
- Módszertani fejlődés
- Önbizalom növelése
- Programban részt vett pedagógusok közötti kapcsolat erősödése
- Nyitottság, szemléletváltás

„Számunkra ez a pályázat megváltoztatta az iskola vízióját, pedagógiai módszertanát. Kinyitott egy olyan módszertani világot, amire azt mondta az iskola, hogy tulajdonképpen így kellene minden órát megtartani.”

„Én azt látom, hogy bátrabban állok dolgokhoz, azt a fajta profizmust, ami ezeknek a szervezéséből adódott, az egy kicsit átítatódott az én munkáimra is, azt hiszem ez nagyon jó dolog.”

„Én önigazolást érzek ebben az egészben, megtámogatott.”

„Ez a kis mag még inkább összekovácsolódott, azt hiszem, hogy ez egy nagyon nagy erőssége, hogy csapatban dolgoztunk, folyamatosan tartottuk a kapcsolatot.”

A FEJLESZTÉS DIÁKOKRA GYAKOROLT HATÁSA I.

- Szociális kompetenciák fejlődése, közösségépítés (közös munka, más diákok elfogadása)
- Új ismeretek szerzése
- Problémamegoldó készség fejlesztése
- Kommunikáció fejlesztése
- Tehetségfejlesztés (egyéni feladatok, egyénre szabott fejlesztés)

„Olyan gyakorlati ismeretekre tettek szert játszva, amit a tankönyvből lehet, hogy nem fognak, meg nem is csinálnak meg soha. Amit hagyományosan dolgoz fel, elfelejti, de amiket eljátszunk , rajzolunk, azokat nem felejtik el. ”

A FEJLESZTÉS DIÁKOKRA GYAKOROLT HATÁSAI II.

- Tanulási motiváció erősödése (érdeklődés felkeltése)
- Önbizalom fejlesztése (kevésbé jó tanulók)
- Érvelési készség fejlesztése
- A fejlesztés pozitív hozadéka a kevésbé jó tanuló, hátrányos helyzetű és SNI-s gyerekeknél

„Azok a gyerekek, akik a hagyományos órákon kevésbé ügyesek, itt előtérbe kerülhettek. Ebben szívesen részt vettek, megmutathatták magukat.”

„A kevésbé jó képességű gyerekeket könnyebben lehetett bevonni, mert neki nincs olyan sok sikerélménye az elméleti tantárgyaknál, itt viszont sikerélményt szereztek.”

„Itt az SNI-s és magatartászavaros gyerek is jobban fel tudta venni a ritmust, mert sokkal felszabadultabb volt, eltűnt a teljesítménykényszer.”

„Azok a gyerekek, akik a legleszakadottabbak nagyon erősen be tudtak vonódni, mert a játékos feladatok remekül oldották a társadalmi feszültséget.”

PROGRAM ISKOLÁN BELÜLI ELTERJEDÉSE

- A kutatásba bevont iskolák túlnyomó részében a modulok egyes részleteit, ötleteit tanórákba is bevitték
- A kutatásba bevont iskolák felében szélesebb körben is elterjedt a program
 - Többi pedagógus bevonása (óralátogatások)
 - Módszertan többi tantárgyba való bevitele
 - A program magasabb képzési szinten való elterjesztése (gimnázium)

A FEJLESZTÉS NEHÉZSÉGEI

- Idő rövide
- Többletmunkát igényel a pedagógusoktól (órákra való készülés, tervezés)
- Szervezési feladatok, a programban nem résztvevő pedagógusokra is terhet ró (pl. helyettesítések megoldása, főleg a kisiskolákban)
- Adminisztrációs teher
- Diákok összeszervezése
- Más iskolák moduljainak a saját iskolára való adaptálása
- Más iskolák moduljainak véleményezése

„Nehéz volt felvenni a gondolatmenetet más moduljánál, át kellett adaptálni arra az adott környezetre, amiben én letanítottam.”

HÁLÓZATOSODÁS, ISKOLÁK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- A fejlesztés diákokra gyakorolt hatása mellett a hálózatosodás megítélése a legpozitívabb a pedagógusok körében.
- Pozitívumai: egymástól való tanulás, iskolák közötti tartósabb kapcsolat kialakulása, egymás moduljaiból ötletek merítése.
- Hálózatosodást nehezítő tényezők: távolság, időhiány, leterheltség, eltérő iskolai jellemzők.

„Ahogy megnézzük egymást, tanulunk egymástól (...) azt hiszem, hogy ezért szeretünk járni egymáshoz, mert mindig nagyon jó ötleteket lehet kapni más iskoláktól.”

„Csoda dolgokat olvastam a többi pedagógus moduljaiban ebben az időszakban, amiket bármikor beépíthetek a munkámba.”

A PROGRAM SZÉLESEBB KÖRBEN VALÓ ELTERJEDÉSÉT SEGÍTŐ ÉS GÁTLÓ TÉNYEZŐK

SEGÍTŐ TÉNYEZŐK:

- Intézményvezető is részt vesz a fejlesztésben (főleg, ha az igazgatóhelyettes is)
- Információ terjedése (kisiskolák esetében sikeresebb)
- A programban nem részt vevő pedagógusok érdeklődése, nyitottsága
- Több témában is részt vesz az iskola (több pedagógus vesz részt a fejlesztésben)
- A programban nem részt vevő pedagógusok bevonása a fejlesztés egyes fázisaiba, feladataiba

GÁTLÓ TÉNYEZŐK:

- Információhiány
- Támogatás hiánya
- Időhiány
- Pedagógusok leterheltsége
- Nyitottság hiánya
- Fejlesztéshez szükséges eszközök hiánya

IMPLEMENTÁCIÓRA ÉS DISSZEMINÁCIÓRA TETT JAVASLATOK

- Pedagógusképzésbe bevinni (gyakorlati képzés)
- Bemutató órák tartása, óralátogatások, mentorálás
- Továbbképzések, iskolai nyílt napok
- Konferenciákon bemutatni, szélesebb közönséggel megismertetni, bemutató anyagok, kiadványok
- Internetes felületen szélesebb kör számára is elérhetővé tenni a modulok leírását
- Az iskolák megtanítása a modulok adaptálására, iskola jellemzőihez igazítására

„Csak úgy lehet, ha információt szerezek róla és eljönnek olyan helyekre, ahol ez működik és rátalálnak az ízére”.

„A tanítóképzésbe, az órák keretébe kellene beépíteni, lenne olyan rész, ahol bemutatnák a hallgatóknak, kipróbálnák, megismernék ezt a fajta szemléletet. A hallgatóknak biztosan nagyon jó lenne.”

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE